Ն ԵՒ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ։ Տ. Հ. ՔԱՂՈՑ 11, 4384։ TWENTY-THIRD YEAR.

AN ARMENO-AMERICAN Weekly Journal of Politics and Literature, Published by P. M. AYVAD, Editor and Proprietor, 72 University Place, New York.

ԱՐԱՐԱՏ

THE ARARAT.

TO ADVERTISERS.

This paper has an extensive circulation among the Armenians throughout the United States and the principal cities of the world. It is an excellent medium for domestic and international advertisements, securing the very best results.

Rates of advertising will be found on the fourth page.

— ՄԵՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔԸ ԱԶԳԻՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆ Է, ՄԵՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԱՇԽԱՐՀԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ։— ԱՐԱՐԱՏ, Սեպտեմբեր 30, 1876։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 1869. ESTABLISHED AT CONSTANTINOPLE

ՆԻՈՒ ԵՕՐՔ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31, 1891. NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 31,

ՆՈՐ ՀԱՏՈՐ Ա. ԹԻՒ 26. NEW VOLUME I. NO.

Entered at the Post Office at New York as Second Class Mail Matter.

SUBSCRIPTION RATES.

For United States, Canada and Mexico,
One year *$2.00*
Six months *1.00*
For all other countries,
One year ..... *12s.*
Six months ..... *6s.*

Remittances should be made by P. O. Money orders, Postal Notes, Express Money Orders, Checks, Drafts, or in a Registered Letter.

Address all communications to Publisher of the ARARAT, *72 University Place, New York City.*

NOTICE.

Subscriptions for this paper are received at
Brentanno's, No. 5 Union Square New York City, and at
F. A. Easton's, No. 3 P. O. Block, Worcester, Mass.
Single copies for sale, Five Cents.

Article 61 of the Berlin Treaty.

"The Sublime Porte undertakes to carry out, without further delay, the improvements and reforms demanded by local requirements in the provinces inhabited by the Armenians, and to guarantee their security against the Circassians and Kurds. It will periodically make known the steps taken to this effect to the Powers, who superintend their application.

A Happy New Year.

Another year has rolled around and the present one has now become a matter of hours. If our readers and patrons will give us the same hearty support this coming year they have in the past, we will be able to have the best weekly paper, and largest circulation ever known before in Armenian journalism. The ARARAT started slowly at the beginning of this year, but has steadily increased, and we are now rapidly approaching success! Hard work and push has been the secret of it all, and we intend to put our shoulder to the wheel and work with the same energy, never stopping until we have a weekly paper our friends and sympathizers will justly feel proud of.

The ARARAT is intended for the English speaking world as well as our Armenian brethren, and we solicit the support of such of our readers who feel able and are willing to encourage us in our work. We want to raise the voice of justice and humanity against Turkish barbarism, and expose the rights of the weak in spite of the might of the tyrant.

We have no reason to doubt that this paper which has so outrageously been suppressed under Turkish monarchy, and its founder brutally murdered for having publicly protected the unquestionable rights of the oppressed, will be enabled to maintain the voice of justice on this free American soil, by the hearty support of our numerous American friends and Armenian colonists.

We earnestly hope that our readers will promptly respond to our expectations, and thus give us an opportunity to achieve more during the coming year.

A happy New Year to all with our best wishes.

The Probable Result.

The profuse demonstrations of affection for the Emperor of Germany during his recent visit to England, and the brilliant display of attention to Admiral Gervais and his French fleet during their recent calls upon Russia, can only be understood on the supposition, *first*, that the alliances alike between Germany and England and France and Russia are deeper and more complete than any of our numerous European dispatches have indicated ; *second*, that a great European-Asiatic and perhaps world-wide battle of the nations is at hand.

American Women in Italy.

Mrs. Mary Frost Ormsby, Delegate to the Peace Congress from America represents not only the "Universal Peace Union" of America, but is also a Vice-President of the Women's "National Press Association." It was a member of this latter Society, Mrs. H. N. Ralston of Washington, D. C., who wrote such a thrilling Italian poem, entitled "The Battle of Savoy" as to cause King Humbert to send her a letter through Baron Fava acknowledging His Majesty's appreciation of the same.

The Peace Congress in Rome.

While Europe is parading its armies in mock battle-array, and Continental daily papers bristle with rumors of war, the advocates of general disarmament, international arbitration, and universal peace, have bestirred themselves to create public opinion favorable to the Peace Congress which met in Rome last month. The Italian Parliament, which issued the call for the congress, contains three hundred members of the Comitato Permanente della Pace, the French Chamber was represented by about seventy-five deputies, and the Norwegian Storthing had appropriated $1,000 for the expenses of its three delegates to the congress. Every nation in the civilized world, except Russia, had somebody there to speak for it, and official representatives of most European parliaments, were at the congress. The committee in charge was divided into three sub-committees with these chairmen: Marquis Alfieri, Vice-President of the Senate ; Senator Cardorni, President of the State Council, and Prince Ruspoli, member of the Chamber. After laying out an offensive campaign against the warlike spirit of the age, and taking steps to organize peace unions in all the great cities of the world, the thousand or more attendants upon the congress made excursions by special train to Pompeii and Naples, and witnessed special illuminations of the Forum and Colosseum. It is planned for a succeeding Peace Congress to be held in Chicago in 1893, and that the invitation or call to attend shall be sent out by President Harrison directly to the heads of European Governments.

The Balkan Question.

The Balkan peninsula has been for a long time the theatre of a struggle for international preponderance between Austria and Russia, intermittent, it is true, but very fierce. One has always coveted a foothold there, for the purpose of making it an outpost necessary to her security, and giving her the right of the road to the East. The other claims the territory as forming a natural portion of the Slavonic domain.

After the war between Russia and Turkey in 1876, which brought the victorious Russian forces to the very gates of Constantinople, the Government of St. Petersburg believed for a moment that its hopes were realized by the treaty of San Stefano. But the revision of that treaty by the great powers a few months afterward in Berlin soon crushed those hopes. By the decisions made at that conference, Russia found herself virtually excluded from the Balkans. Since then Austria has occupied Bosnia and Herzegovina under the pretext of maintaining order, and this occupation, by being prolonged, takes on the appearance of a final annexation. Bulgaria, throwing off the Russian protectorate, has taken for her chief a German Prince ostensibly sustained by the Court of Vienna, and making common cause with it. Roumelia has been practically taken from the control of Turkey. Roumania has been drawn into the circle of Germanic influence to such a point that her approaching accession to the triple alliance is already spoken of. All these events, which have been so many checks to the policy of Russia, and almost a challenge to her, have been accomplished without the interposition of her veto. But she has never sanctioned them, and has never ceased to protest by her attitude against those acts which wounded her pride and blocked her combinations. We must not imagine that she will always continue to maintain this dumb dissatisfaction and this passive resistance. One can foresee that some day she must come out of her silent resentment to signify that she intends to regain her preponderance in the Balkans ; and this will be the starting point for complications that diplomacy may not suffice to solve, which may very probably bring on a shock between Austria and Russia.

CABLE INTELLIGENCE.

TOBACCO AND RELIGION.

TEHERAN, Dec. 26.—The priests still maintain their interdict against the use of tobacco, and the people obey them implicitly.

A somewhat dangerous feature of the matter is the attitude taken against Christians. The walls of the city have been placarded with appeals to Moslems calling upon them to unite their forces and exterminate the Christians.

An English correspondent in Persia makes it appear that England is deeply interested in that country. Among other things he says :

"The Shah of Persia is nearly played out. He drinks a bottle of brandy a day. He consumes hashish and opium freely. No weight can be attached to any rumors of reform proceeding from His Majesty or his present Ministers. The mask is finally off. Europe has been fooled. The Shah's butler, the son of his cook, the grandson of a slave bought for £10 in the open market, is now sole and irresponsible Grand Vizier. In Persia there is no law and not a single court of justice. No enterprise is possible. No one dares own that he is rich. The rich bury their wealth. They are seized, tortured, imprisoned. In many cases they die without revealing their treasure. All that is respectable in Persia stands aloof, goes into exile or hides away to escape the intolerable degradation and misery of the times. A Persian gentleman the other day, not so much smarting under personal injuries as rendered desperate by the hopeless misery of the times, forced himself before the Shah and committed suicide in his presence."

HARDLY CREDIBLE.

VIENNA, Dec. 26.—A communication from Warsaw says that an official order has been issued closing the Catholic churches at Vodislav and Buzski, and that other towns will receive the same order soon. The action is said to be taken in obedience to direct orders from the Czar, who is more than ever determined to stamp out all creeds not in accord with the orthodox church.

GEORGE SIRIAN.

The oldest gunner in the United States navy, the venerable George Sirian, died in Portsmouth, Va., on Monday before last. His life was full of romance and adventures. Born in 1817, on the Greek isle of Ipsalia, he was made a homeless orphan by the attack and massacre by the Turks of the inhabitants of that island in 1826. The bombardment of the Turks by the old Constitution—"Old Ironsides"—saved the lives of a large number, and he was among eleven boys who survived and were brought away by that gallant old vessel. He was brought home by Lieutenant Randolph, of Richmond, the executive officer of the ship. Later he was taken by Mr. Marshall, gunner in the United States navy, from Lieutenant Randolph and by him taught gunnery and pyrotechnics. At the age of twenty he entered the navy as a gunner and in many a hard fought battle afterward showed that the blood of the Greeks, famous at Marathon and Thermopylæ, at Platea and Mycenæ, still lived in his veins.

The dowry of a Turkish bride is fixed by custom at about $1.70, which amount, for political reasons, is seldom departed from, even by the rich. The wedding day is invariably Thursday, and the customary wedding festivities begin on Monday and lasts four days. They are carried on by men and women separately, and each day is distinguished by a different ceremony. No spoons or forks or wine are used at the wedding feast.

Plenipotentiaries of the Powers have had a meeting in Brussels, and have signed the protocols of the Anti-Slavery act, which goes into operation sixty days hence. The United States is not represented. United States Minister Terrell is still in Washington waiting for instructions.

A Boston paper sarcastically remarks; "The fact that 7,000,000 letters went to the dead-letter office last year is a striking commentary upon the accuracy and the intelligence of the great American people."

BEATTY'S
CELEBRATED
ORGANS AND PIANOS.
For Catalogues, address,
Daniel F. Beatty, Washington, N. J.

The Convent of San Lazzaro in Venice.

By H. H.

The longer one stays in Venice the more of a magnet the Lido becomes, and the surer one is to rove thither daily.

But when one sails Lido-ward, no marvels of men walking on water, no hinderance of unexpected wind countries to be coasted, no glories of color in the sky,—no, not even when a day is setting,—can long withhold his eyes from the convent of San Lazzaro. Lonesome lights, to be floating, and rising, and sinking on the smooth water, like a great red lily, with gray battlement calyx folding about it, and a fringe of green beneath. Then one stray petel flutters off in the wind ; that is the fiery flag of the Sublime Porte, with its pale, waning crescent. The dwellers on San Lazzaro are subjects of the Sultan. Then a soft bell-note swings out from the slender bell-tower on the left, it is the hour of vespers. The dwellers of San Lazzaro say prayers after the fashion of the Latins.

But neither the Sultan's yoke nor the rule of the Latin Church casts any shadow of burden or weariness over the faces of the monks of San Lazzaro. Such peaceful contentedness I have never seen, except in a child's eyes, as beamed in the smile of the brother who welcomed us, and introduced us to the Egyptian mummy who (should one say who, or which, of a mummy ?) occupies the place of state in one of the three fine library-rooms which are shown to strangers. He took us a little by surprise,—the mummy. We had not looked for him in an Armenian convent. But with the exception of his features, he was handsome ; and the head coverlid in which he was tucked up, and the painted box he journeyed in, were very fine. One could not help wondering, in looking at him, what his next transition would be, and if it did not get out of his glass case at night, and study Armenian by starlight. No where could he do it better than in these libraries, whose windows looked out over the rose and fig trees to the sea, and whose shelves are loaded with the rarest Armenian manuscripts.

Some of the illuminated copies of the Bible are very rare and beautiful. One of the most beautiful of all, though not the oldest, was written and illuminated by one man, probably the work of his whole lifetime ; but his name is not even known.

Another one, very old and rare, once belonged to an Armenian queen ; and the monk showed to us with great reverence a paragraph in it which was written by her own hand. They have their share of devotion to royalty, even these simple-hearted monks ; for on the table in the first library-room, where the visitors are requested to write their names, we found a separate book for the names of kings and queens, and nobilities. In it we saw the somewhat cramped signatures of Maximlian and Carlotta. Lord Byron's autograph occupied a still more distinguished place, being framed by itself and hung in the window. It was written both in English and Armenian ; so he had made that much progress during the months that he lived and studied at San Lazzaro. The table at which he wrote is shown, and the monks appear to regard his having lived with them as an honor. This struck us as a singular inversion of the true order of things ;

Lord Byron seeming to us the person honored by the arrangement.

We saw the refectory and the kitchen, both as spotlessly neat as if they belonged to an establishment of Shakers. A huge black cat in the kitchen had become so thoroughly imbued with the monkish view of women that he sputtered savagely at sight of our party. "Poor Pussy," in the gentlest of feminine voices, produced no effect on him, except to set his back still higher in the air.

In the printing-room six lay-brothers were busy at work running off the sheets of a translation of Æschylus into Armenian. In the cool, stone stables, twenty-seven Swiss cows were eating their fresh clover mowed that morning on the Lido. In the mouth of a great artesian well, under the thatched straw roof, were floating twelve pails of rich cream and milk ready to be sold that evening to the Hotel Danielli, in Venice.

In the pleasant, airy school-room, eighteen Armenian boys were studying away. In chambers here and there, which we might not see, were learned fathers, studying, translating, writing, and planning, all for the instruction of the Armenian people. In the walled gardens were all manner of pleasant things growing,—figs and beans, pomegranates and artichokes, peas, wheat, and maze, and oleanders, roses, lemons, and oranges. Under the school-room windows was the garden of the pupils, in which each boy has his own bed. Good boys have flower seeds and roots given them as rewards. One lucky fellow had twenty-one kinds of pansy in his garden. Round all this peaceful, beautiful life, stretched the stone-walls,—not like walls, but sheltering arms. Outside the soft water seemed also to be circling and sheltering; and no sound, unless of a passing oar, interrupted the quiet. We longed to stay for the rest of our lives, and drink cream, and translate good books for the benefit of the Armenian nation; and only wished that we had been wicked men and written poetry, so that we could make a precedent of Lord Byron's having been taken to board there. When we said as much, or nearly as much to the gentle, smiling brother who had guided us over the convent, he warmed up, in kindly response, and begged me to come again the next Sunday and attend the service in the chapel.

This we did, and it was the crowning pleasure of our glimpse of San Lazzaro. In our first visit we had been mere strangers, to whom were civilly afforded the ordinary facilities for seeing the place. In our second we were invited guests, and now the gracious courtesy of Eastern hospitality surrounded us.

The Armenian liturgy is one of the most solemn in the world. We had read carefully the English translation of it, so that we were not wholly at loss in listening to the sonorous ring of it in the Armenian tongue. The boys chanted in sharp inflections and unusual intervals, which gave to the whole a wild and not unmusical cadence. But it was impossible not to be diverted from the service by the faces of the brothers. Without an exception, they were at once scholarly and childlike,—rare faces, which one would note and admire and trust anywhere, the very realization of the apostolic injunction to be wise as serpents and harmless as doves.

After the services were ended, we went into the little bookstore room and looked over the specimens of their printing, and translation, and photography. They have done the Emperor Napoleon the honor to translate his history of Cæsar. By its side lay a translation of Paradise Lost, handsomely bound, and dedicated to Queen Victoria. We bought several pamphlets: one a brief history of their society, from which, I suppose, I ought to have half filled my letter, and told all about its being founded in Constantinople, in 1700, by Mechitar, a learned Armenian; and thence moved to Modon, in the Morea, in 1702; then broken up by the war between the Venetians and Turks in 1715, and moved to the island of San Lazzaro in 1717, where it has been thriving and prospering ever since, and is now rich, owning land in Padua and Rome, and bankstock in Venice, not to mention the twenty-seven Swiss cows. It is doing a great work in the gratuitous education of Armenian youth, the translation of standard books into the Armenian language, and the distribution of them throughout Armenia.

ԱՐԱՐԱՏ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

կը հրատարակուի Հինգշաբթի օրեր։

Խմբագիր եւ Տէր,
ՓԱՌՆԱԿ ՄԱՏԹԷՈՍ ԱՃԵՄԵԱՆ։

ՊԱՏՄԱՆՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Բօսթի տուրքէ ազատ.

Միացեալ Նահանգաց համար,
Մէկ տարեկան 2 տոլար,
Կէս » 1 »

Օտար երկիրներու համար,
Մէկ տարեկան 12 շիլին,
Կէս « 6 »

Բաժանորդագրինք կանխիկ վճարելի են. և կրնան յղուիլ փոխանակագրով. Բօսթի կամ Էքսբրէսի գրասենեակի հրամանով և կամ վաճառական նամակով։

Թղթակիցներէ կը խնդրուի իւրեանց ստանձնած հրատարակչական անուան հետ բուն անունին ալ խմբագրութեանս գիտցնել. չէ թէ հրատարակութեան, այլ վստահութեան համար։

Զի հրատարակուած գրութիւնք եւ չեն դարձուիր որ և է պարագայի ներքև։

Ուղղել ամեն գրութիւնք առ
THE ARARAT, 72 University Place, New York City.

ՆԻՈՒ ԵՕՐՔ, ԴԵԿՏ. 31, 1891։

Ա. Զ Դ։

Սոյն լրագրի համար բաժանորդագրութիւնք կ'ընդունուին հետեւեալ տեղերն.

Պրէնթանո, 5 Եունիրն Սգուէր, Նիու Եօրք Սիթի, և,

Ֆ. Ա. Իսթըն, Բօսթ Օֆիսի մէջ, Ուսթըր, Մաս.

Հատով կը ծախուի, Հինգ սենթի։

Անկախութիւնն՝ չեզոքութիւն ըսել չէ։

Ո՛չ անկախն չեզոք կրնայ ըլլալ և ոչ չեզոքն՝ անկախ։

ԱՐԱՐԱՏ անկախ է ամեն բանի մէջ, իսկ չեզոք՝ ոչնչի։

«Եթէ ժողովուրդը հօտ մ'է, լրագիրներն ալ այն հօտին պահապան շուներն են» կըսեն. վերցո՛ւր պահապան շուներն, այդ հօտը գայլերուն յափշտակութեան մատնեցիր։ — Ա ր ա ր ա տ, Հոկտեմբեր 26, 1876։

«Բարձրագոյն Դուռը կը խոստանայ առանց այլ եւս յապաղելու գոր ծաղրել այն բարուքումները ու բարենորոգումները, զորս տեղական պէտքերը կը պահանջեն Հայոց բնակած գաւառներուն մէջ, և ազգոնց ապահովութիւնն երաշխաւորել Զէրքէզաց և Քրդաց դէմ։ Այս նպատակաւ ձեռք առած միջոցները պարբերաբար պիտի ծանուցանէ տէրութեանց, որք անոնց գործադրութեանն պիտի հսկեն։» — Յօդուած 61, Պէրլինի Դաշնադրութեան։

«Բոլորովին անյոյս բան է ակնկալել որ Դուռը երբէք քաղաքակրթեալ կառավարութեան մը պարտականութիւններն պիտի կատարէ Թրքական կայսրութեան այդ (փոքրը Ասիոյ) մասանց մէջ։ Թրքական վարչութիւնը թէ պիղծ և թէ տկար է, և այդպէս պիտի ըլլայ մինչեւ որ վերջը գայ։» — Արկայլի Դուքսը, ի Միթինկին Մանչէսթրի, Նոյեմբեր 25, 1891։

ԱՐԴԻՒՆԱՒՈՐ ԱԶԳԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան պաշտօնական յայտարարութենէն գոհութեամբ մեծաւ կիմանամք թէ՝ ազնուաշուք Միքայէլ Էֆէնտի Յակոբեան, վերջին օրերս ի վերադարձին յԵւրոպայէ հետ բերած է Մանչէսթրի պատուարժան ազգայիններէ նուիրեալ 1050 ծրար (թոփ) ամերիքան և 53ի չափ անգլիական ոսկի, և թէ՝ տէր և տիկին Կիւմիշեան՝ որ արդէն 100 լիրա նուիրած են, 200 լիրա ալ տուած են ի նպաստ վերաշինութեան Հիւանդանոցի, և Թոդատեան Մեծ. Մարտիրոս էֆէնտի ալ խոստացած է 500 լիրա նուիրել նոյն նպատակաւ։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ։

Ներկայ թուով ԱՐԱՐԱՏ կը մանէ իւր հրատարակութեան քսան և չորրորդ տարեշրջանն և կը տօնէ իւր վերածնութեան առաջին տարեդարձն։

Մինչդեռ 1890 տարւոյն մէջ և ոչ մի թերթ կը կենար Հայերէն լեզուաւ Միացեալ Նահանգաց մէջ ահա այսօր հրապարակի վրայ կը գտնուին բաց ի ԱՐԱՐԱՏ Շաբաթաթերթէն երկու թերթ եւս մին կիսամսեայ և միւսն ամսօրեայ, որք ուրախութիւն է մեզ ըսել թէ օգաւորեցան ԱՐԱՐԱՏի բարի օրինակէն, և իրենք եւս բաղձացող եղան հրապարակի վրայ թերթ մը ունենալու եւ պահելու։

ԱՐԱՐԱՏ իւր այսօրուան գիրքովը եւ կացութեամբը իրեն համար կը խօսի։ Ինչ որ ըսինք եւ խոստացանք առաջին օրէն նոյնն կատարեցինք լիուլի եւ աւելին։

Ներկայ տարւոյս սկիզբը պարզ բառերով գոչեցինք թէ մեր նպատակն է «պաշտպանել ազգին շահերը և ծառայել ժողովրդեան»։ Եւ ահա այսօր զուարթագէմ կը ներկայանամք ըսելու մեր սիրելի ընթերցողաց որ ԱՐԱՐԱՏ մէկ տարուան շափով պաշտպանեց ազգին շահերը և ծառայեց ժողովրդեան, ու Տիրոջը կամքովը և իւր համակրողաց պաշտպանութեամբը պիտի շարունակէ իւր բարի գործը առաւել եռանդեամբ ապագային մէջ։

Պաշտպանեցինք ազգին շահերը՝ անընդհատ բողոքելով չէ թէ միայն մեր մէջ այլ նաեւ աշխարհի առջև այն ամեն տարաքներու դէմ որք ՓՈՍԱՐԵՐ էին ազգին շահուց եւ մարդկային իրաւանց՝ թէ բանիւ և թէ գրչով, և մեր այս ձայնն որ իրաւամբ ժողովրդեանն ալ էր՝ հասուցինք ուր որ անկ էր առանց խընայելու ծախք, ժամանակ եւ աշխատութիւն։ Սորա ապացոյցք բազմաթիւ են, և անոնք որք ԱՐԱՐԱՏի սիւնեկայ տեղեակ պահած են ինքզինքնին, կարող են վկայելու։

Ծառայեցինք ժողովրդեան՝ թելադրելով այն ամեն գործնական միջոցները որոյմով նոքա կարէին ապրիլ այս քաղաքակրթեալ աշխարհի մէջ իւր քաղաքակրթեալ մի հասարակութիւն, պարզեցինք նոցա առջեւ ինչ որ էր ուղիղ, բարի եւ օգտակար եւ զգուշացուցինք այն ամեն վտանգներէ որք կսպառնային իրենց ընչից, պատուոյն եւ դրից։

Վերջապէս ջատագովեցինք ամեն բան որ դէպ ի բարին կառաջնորդէր եւ պարսաւեցինք ամեն հնարք որք թէ ժողովրդեան եւ թէ ազգին ուղղակի կամ անուղղակի վնաս հասցընելէ ի զատ ուրիշ բանի օգտակարութիւն չունէին։

Այս ամենն կատարեցինք, անշուշտ, իւր պարտականութիւն, եւ այսօր ուրախ կղգամք որ կարող եմք հանդարտ խղճով ոյն պարտականութեան այս մաքուր հաշիւները տալ մեր ազնիւ ընթերցողաց և բարեկամաց։

Գալով սեր բուն գոյութեան, այս մասին ժամանակի ընթացքին հետ խօսած եմք անցեալն վրայ։ Եւ այժմ լաւ է որ մեր ներկային եւ ապագային վրայ ակնարկ մը ընեմք։

ԱՐԱՐԱՏ այսօր շաբաթաթերթ մի է, եւ կը հրատարակուի միեւնոյն տարեկան գնով որ յայտարարեց երբ սկսաւ իւր երկ-շաբաթաթերթ. ըսել է իւր ծախքն կրկնապատկուեցաւ առանց եկամուտն աւելնալու. աւելին, դիրքն եւս երկու մասնաշարի ընդարձակեցաւ այս փոփոխման հետ։ Եւ որովհետեւ թերթին մի մասն Անգլիերէն ընելու ի սկզբան փափաք յայտնուած էր մեր բարեկամաց շատերու կողմանէ՝ եւ մեք եւս պէտքն եւ օգուտն զգացինք այդ բանին, ուստի մեզ ընել մնացած միակ բանն էր 'կատարել' եւ ահա զայն կատարեցինք։

Բայց խնդիրը միայն այս ամենը կատարելով չէր լմնար, մեր գործն արգիւնաւոր եւս ընելու էր։ Ուրեմն սկսանք ԱՐԱՐԱՏՆ դրկել այն ամէն Անգլիախօս երեւելեաց որոց գաղափարներու Հայկական՝ որ է ճշմարտութեան սեռակէտով պատրաստուիլն կրնար մեր ազգային դատին օգուտ մը ունենալ։ Ուստի մեր սովորական ընթերցողաց ցանկին վրայ սկսանք աւելցնել շատ մը օտարազգեաց անուններ, ինչպէս են դիւանագէտք, եպիսկոպոսունք, քարոզիչք, պատմագէտք, խաղաղասէրք, ուսուցչապետք, մարդասէրք, զինուորականք եւ այլ աշխարհածանօթք թէ ասա, թէ Անգլիա եւ թէ յայլ երկիրս, ղրկելով թերթն իւր նուէր (complimentary) եւ այժմ վերջին հաշուով կը դատենք թէ իւրաքանչիւր վճարեալ բաժանորդագրութեան փոխարէն ղրկելու վրայ եղած եմք և կը գտնուիմք, շորս թերթեր լոկ Հայ ազգին դասը տիեզերականացնելու նպատակաւ։

Մեր այս ձեռնարկին արդեօք իւր օգուտներն ունեցա՞։ Սորա պատասխանն, այո՛, ըլլալուն մեք համոզուած եմք եւ կըսեմք։ Մեր գրածներն իրաւախոհ աշխարհի հետաքրքրութիւնն գրգռեցին եւ զանազան անգամներ հրաւիրուեցանք խօսելու Ամերիկեան մեծ ժողովներու առջեւ, որոց միոյն պատասխանեցինք գրութեամբ միայն որ ի լուր ամենեցուն կարդացուեցաւ։ Ուրիշ պարագայի մը մէջ անձամբ փութացինք (մեր անձնական ծախիւք) պատասխանելու այն հրաւիրման որով կը խնդրուէր ի մէջ բացատրել Հայ ազգին բուն ցաւերն և նոցա կարելի դարմանն։ Մեր պարագայք շթոյլատրեցին, ուրիշ պատեհութիւններէ օգուտ քաղելու։ Այսօր ԱՐԱՐԱՏ թղթակցութեան մէջ կը գտնուի 1893ի Զիգակոյի մեծ աշխարհահանդէսի առթիւ մեծ եւ կարեւոր շարժում մը յառաջ բերելու ի նպաստ Հայկական խնդրոյն՝ աշխարհս ամէն լուսաւորեալ ազգաց եւ կառավարութեանց ներկայացուցիչներու գործակցութեամբ եւ այդ մասին մեր ակնկալութիւնք, ուրախ եմք ըսելու որ նպաստաւոր ուղղութեան մէջ յառաջանալու վրայ են։ Այժմէն միայն սաչափն կարող եմք ըսել որ Հայն՝ իբր ընկճեալ ազգ մը իւր ձայնն պիտի ունենայ այն համաշխարհային մեծ ժողովին մէջ զոր Միացեալ Նահանգաց Նախագահ Հարիսըն կոչած է եւ մեծ ակրութիւնք արդէն հաւանօրէն պատասխանած են, եւ պիտի գումարի ի Զիգակո, Գոլոմպեան աշխարհահանդէսի ժամանակամիջոցին մէջ։

Բայց այս ամէնը, ո՛վ ազնիւ եւ խոհուն ընթերցողք, կրնաք գուշակել թէ ինչպէս եւ ինչ հնարքներով իրագործուած են։

Կրնա՞ք գուշակել թէ մարդկային կարողութեան սահմանին մէջ գիւտուած անխոնջ ջանիւք, գործունէութեամբ եւ անձնուիրութեամբ յառաջ եկած են եւ պիտի դան։ Կրնա՞ք գուշակել թէ այդ թուղթը որ այս բոպէիս ի ձեռին ունիք իւր այդ դրից եւ ազգեցութեան հասցընելու համար ինչ անհաւատալի զոհողութեանց արդիւնք է թէ՛ նիւթապէս, թէ՛ բարոյապէս եւ թէ՛ ֆիզիքապէս։

Դեռ մի քանի օր առաջ մեր ուսեալ բարեկամներէն մին առարկեց թէ, ԱՐԱՐԱՏի պէս թերթ մը այս երկրին մէջ կարենալ հրատարակուիլն հրաշք է, եւ ուրիշ մը աւելացուց թէ զայն այս տարիքն ի գըլուխ հանելն դիւցազնութիւն է։

Հրա՛շք եւ դիւցազնութիւ՛ն։ Այո՛, եւ ի՞նչ միջոցներով, շատ քիչեր տեղեակ են դոցա։ Զեմք զարմանար մեր բարեկամաց այդ պիտի գաղափար մը ունենալնուն վրայ, դի ԱՐԱՐԱՏի դիրքով, այդչափ յաճախ, այդ ուղղութեամբ, եւ մինչեւ ցարդ Հայ լրագրութեան մէջ նմանը չլսուած կերպով դիւրամատչելի գնով թերթի մը հրատարակութիւնն իրաւ հրաշք տեսնելու է։

Ինչ որ ասկէ տարի մը առաջ մըտադրեցինք եւ խոստացանք նոյնն կատարեցինք տպաւորելով մեր անձնական կարողութեան եւ մեր բարեկամներու բարի կամքին։

Ուրախ եմք ըսելու որ մեր անխոնջ ջանքերը գնահատուեցան համայն ժողովրդէն եւ ի մասնաւորի մեր բարեկամներէն. Հայ ժողովուրդը թէ ասա եւ թէ յԵւրոպա յօժարութեամբ ընդունեցին ԱՐԱՐԱՏՆ եւ անդադար քաջալերեցին զայն։

Նաեւ նուիրական պարտականութիւն է մեզ յիշել մեր բարեկամաց շատերուն ցոյց տուած համակրութիւնն եւ մարդասիրական եռանդը, եւ երբ տարւոյն կէսերը ԱՐԱՐԱՏ առանց տպագրողի մնաց, փութացին առժամանակեայ մեզ օգնութեան հասնիլ եւ կարողացնել զմեզ հասատելու տպարան մը և անկախօրէն հրատարակելու մեր թերթն։

Վերջապէս մտնելով մեր նոր տարեշրջանն քաջալերեալ մեր սիրելի հայրենակցաց արդէն մեզ ցոյց տուած քաջալերութենէն, և վստահ գգալով որ մեր ծառայութիւնք պիտի գնահատուին մեր հայրենակիցներէ ինչպէս անցեալն նոյնպէս եւ ապագային մէջ. կը մաղթենք շնորհաւոր Նոր Տարի մեր ամէն հայրենակցաց, յոյս ունենալով որ իւրեանց մեզ ընծայած պաշտպանութեամբն պիտի կարողացնեն զմեզ յաջորդ տարի այս ժամանակ առաւել բերկրութիւն ըսելու մեր ընթերցողաց։

ՀՐԱԺԵՇՏ ԱՌ ԻՆՆՍՈՒՆ ԵՒ ՄԷԿ։

Վախճանդ հասաւ, ինքնեւ մէկ,
Երթ բարեւ,
Քանի՞ հրճուանք բերիր մարդ կանց
քանի՞ ցաւ.
Որք զքո հրճուանս վայելեցին, շէն
տար եւ,
Իսկ որք զցաւ՝ — մեթէ պիտի լա՞ն
յաւէտ։
Ի քո մեկնումդ մեք եւս յիշեմք մեր
վախճան,
Որ մերձենայ ընդ խնդ եւ կոծ
բազմազան.
Մեք եւս, որ այժմ բարի գնաց
քեզ մաղթեմք,
Մտացութեան մէջ պիտ քո բազդ
վայելեմք։

ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ԿՈՆԴԱԿՆ։

Ներկայ թուով կը հրատարակեմք պատճէնն այն պատրիարքական կոնդակին որ Նոյ. 10ին կարդացուեցաւ յամենայն Եկեղեցիս ի Թուրքիա։ Զայն մեր ընթերցողաց ուշի ուշով խմաստասիրութեանն կը յանձնարարեմք։

Այս մասին մեր խորհրդածութիւնքն յաջորդ թուոյն կը թողումք։

Տիգրանակերտէն կը ծանուցանեն մեզ մի ցաւալի դէպք որ կատարուած է անցեալ ամսոյ սկիզբները։

Բարակեան Կարապետ անուն անձը՝ որ Ուսթիը բնակող Կիրակոս Բարակեանի եղբայրն է, Շաբաթ առաւօտ մը արշալոյսին մօտ անէն ելնելով հացագործութեան կերթայ, ճամբան կը հանդիպի մի Տաճկի որ մութ անկիւն մի պահուած կարծես սրսի կապակ, սաբր կը սեսնէ յիշեալ Հայն խոկոյն կը յարձակի նորա վերայ իբրեւ արիւնարբու գազան և անդթարար որ բնական է Թուրք ազգին կսպառնայ զայն սպաննել, խեղճ Հայն թախանձագին կաղաչէ, ՝ի՛ պաղատի, կուլայ, կոլոլայ ի գութ շարժելու անզգայ Տաճիկն, որ հակառակ նորա թախանձանաց կը պառկեցնէ և դանակն քաշելով կսկսի յօշռտել վզին տակն կողմն, որպէս զի առ ժամայն չանչնչանայ եւ իւր հաճոյից ու անգթութեան շտին յագենայ։ Ողորմելի Հայն նկատելով զիւր մարմնին շաղախուած արիւն աղտունքի մէջ, կսկսի բարձրաձայն օգնութի՛ւն, օգնութի՛ւն գոչել, զի այլ եւս մահուան վերջին ճգնաժամին էր հասած և ի զուր ջանքէր, Տաճկին կարեկցութիւն խնդրել, որուն քով Հայն հուէն տարբերութիւն չունի։

Նորա այս աղէխարշ գոռումն ու գոչումն կը լսեն մօտակայ ազգայիններէն փոլիս Գրիգորը, որ Նիու Եօրք գտնուող Փինազլի Մանուկի որդին է և Շիշմանեան եղբարք, որոց մէկ եղբայրն, Մկրտիչ Շիշմանեան, զարձեալ Նիու Եօրք գծագրութեամբ կապրի, կոյծակի արագութեամբ վրայ հասնելով, կազատեն իւրեանց արենակից եղբայրն մարդակեր գազանին ճիրաններէն և սճարագործն ձերբակալելով կը յանձնեն կառավարութեան, ուր հարցաքննուելով այսպէս կը պատասխանէ, «այս գիշեր Մուհամմէտը երազս տեսայ, ըսաւ որ այս առաւօտ Հայ մը պիտի սպաննես, ուստի ես եւս մտադրեցի առաջին անգամ լնճ հանդիպած Հայն սպաննել», չարագործն այժմ բանտարկուած է, իսկ մահամերձ Հայն վըտանգաւոր վիճակի մէջ կը գտնուի և ունի վեց հատ զաւակներ։

Սոյն ազնտալի դէպքն որ դող ու սարսուռ կազդէ ամէն զգայուն Հայ որսերու, բացառութիւն մը չէ, արժանհաւատ աղբիւրներէ քաղելով կիմանամք որ Թիւրքահայաստանի գանազան կողմերն մերթ ընդ մերթ կը կատարուի նմանօրինակ բարբարոսութիւններ։

Լենֆլիւէնցիի հիւանդութիւնը համառարակ եղած է այժմ քաղաքիս և շրջակայից մէջ և մեր ազգայիններէն ալ մի քանին, ի մէջ այլոց ԱՐԱՐԱՏի ազնիւ գրաշարն եւս յիշեալ հիւանդութեամբ տառապելով յակամայս ոտիպուած էինք ներկայ թուոյս հրատարակութիւնն ցարդ յետաձգելու։

—o—

Պրուքլինի պապական եպիսկոպոսն, Դեր. Ճոն Լոգլին, Երեքշաբթի կէս օրէն վերջ առ Աստուած փոխեցաւ։ Յուղարկաւորութեան հանդէսն պիտի կատարուի վաղը մեծ շքեղութեամբ։

—o—

Կըսուի թէ Պարսից դահաժառանգ իշխանն Զիգակոյ աշխարհահանդէսի դրիցը մի լուսանկար հաւաքածոյն խնդրեր է։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿՈՆԴԱԿ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ։

ԽՈՐԷՆ ԾԱՌԱՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՉ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎԻՃԱԿԱՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԵԱՅ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՈՐ Ի ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅԱԲՆԱԿ ԳԱՒԱՌՍ ՕՍՄ. ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ, ԳԵՐ. Ս. եպիսկոպոսաց, բարեխնամ առաջնորդաց և վանահարց, Պատրիարքական և առաջնորդական փոխանորդաց, բարեխրատ քարոզչաց, մաքրակենցաղ աւագերիցանց, բարեկրօն քահանայից, շնորհաւնակ սարկաւագաց, քաջգրաճուազ դպրաց, բարենախանձ դատաւորակաց, բարեջան հոգաբարձութեանց և Թաղ. Խորհրդաց, առատաձեռակ վաճառականաց, բարեպաշտօն արհեստաւորաց, արանց և կանանց, ծերոց և տղայոց, երիտասարդաց և կուսանաց, մեծանց և փոքունց և այլ ամենայն շնորհակալ ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր հաւատացեալ որդւոց մօրս լուսոյ կաթողիկէ և առաքելական Ս. Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց՝ ողջոյն քրիստոսատանդ սիրոյ և օրհնութիւն աստուածային՝ կալ միաբանութեամբ պաշտպանեալ ընդ հովանեաւ և ամենախնամ աջոյն բարձրելոյ Հօր, քրիստոնասիրելի կենաց սրբութեան, պարկեշտ և զգաստ կենցաղավարութեամբք զնալով յօրէնս և ի պատուիրանս Տեառն մինչեւ ի կէս կոչման ամէն։

Ընդ քրիստոսատանդ ողջունիս և օրհնութիւն, գիտութիւն լիցի ձեզ սիրելի որդեակք իմ ի Քրիստոս թէ՝

Մեր ազգն և Եկեղեցին դարաւոր արկածից յեղաշրջութեանց ներքև անընդհատ ժամանակաւ յանհնարինս առաջանալ յեալ՝ Նախախնամութիւն Աստուածային իւր երկրպագելի ողորմութեան և գթութեան շնորհիւ հաճեցաւ պահպանել զայն և յանդարձ հանել ընդ հզօր պաշտպանութեամբ տիեզերական թագաւորութեան մեծի Տանն Օսմանայ։ Մեծն աշխարհակալ և տիեզերայայտ՝ որ ի ձեռաց Նախախնամութեան առանդ ընկալաւ այս վշտաշարշար ժողովուրդ՝ զոտ խնամով պահելու և մշակելու համար համարձակութիւն պարգեւեց նմա և արտօնեց որ պաշտէ իւր կրօնքը, վարուի իւր ծիսովը, գործածէ իւր լեզուն, ի մի քան՝ ազգային նկարագրի յատկութիւն անփոփոխ պահելու և զարգանալու բարի բարի միջոցները համարձակ գործադրէ։ Եւ որպէս զի այս արտօնած շնորհքներն արդիւնաւոր կերպիւ ի գործ դրուին՝ հրամայուելով ի ձեռն հոգեւոր իշխանութեան, ազգին պատրիարքութիւնը՝ որ ազգին հոգեւոր և կրօնական կեանքին անընդմիջական վերակացութիւնն է, իւր հովանաւորութեան ներքեւ առաւ և հաստատեց, ընդարձակաժամանակ պետութեան այլ և այլ կողմեր տարածեալ և սիրեալ ժողովուրդն Հայոց ժողովեց այս հոգեւոր իշխանութեան դաւազանի ներքեւ, բաշխեց այս իշխանութեան վարչութեան մը պատշաճեալ բոլոր սեպհականութիւնը, հրամայեց զոտ միայն ճանաչել գլուխ և պատասխանատու ի վերայ համօրէն հոգեւորականաց և աշխարհականաց Հայ ազգին, և հաճեցաւ ի փոխարէն շնաշխարհիկ և վեհանձն ողորմութեան՝ ի ձեռն այս հոգեւոր իշխանութեան՝ ընդունիլ հնազանդութեան, հպատակութեան և հաւատարիմ ծառայութեան շնորհապարտ ընծայաբերութիւն ի կողմանէ ազգին։

Հայ ազգն անշուշտ ի վաղուց ժամանակաց անաւ ընդ անկշռելի շնորհս Օսմանեան պետութեան երախտագիտութեամբ զարմացեալ հըպատակութեան և հաւատարմութեան պարտուց հաւատման հետ գոհութեամբ և ուրախութեամբ որպէս կաղօթէ միշտ սուրբ Աստուածվան յաջողութեան և խաղաղութեան աշխարհին և վասն անսասան պահպանման Օսմանեան փառապանծ գահուն։

Պատմական և գրական այնքան ապացոյցներու առջեւ, սիրելիք, որք կը հաստատեն մէկ կողմանէ այս բարեխնամ թագաւորութեան բազմապատիկ շնորհներն և վեհանձնութիւններն, և միւս կողմանէ Հայ ազգին հաւատարմութեան անեղծանելի յատկութիւնը, ո՞րչափ արդարամիտ էր վերջին ատեններու մերայնոց մի քանի անխելահասից վերայ տեսնուիլն մի այնպիսի վարմունք որ գլխովին հակադատակեր էին անշուշտ, ապգին ընդհանրական ոգւոյն և բնաւորութեան խոկականին։

Կը յիշէք անշուշտ, երբ անցեալ տարի նոյն անվայել գործոց յանդգնողք արդարութեան ձեռքն ինկան, և ծանրագոյն պիտի կրէին օրինաց խստութիւնը, և ահա Նորին Կայսերական Վեհափառութիւն իւր առ հպատակ Հայ ազգն ունեցած անյեղլի սիրոյն և անգին համակրանաց նոր ապացոյց մը եւս տալու համար գթաց յանցաւորներուն վերայ և ներեց նոցա պատիժն իւր մեծ հոգւոյն յատուկ վեհանձն և գերազանցապէս ակնածելի անյիշաչարշարութեամբ, որով բազմաթիւ հարց, մարց, եղբարց, բարեկամաց և ազգականաց սգր, լաց և արիւնարտասուք դադրեցան։ Անգին էր կայսերական այս գթութիւն, անբաղդատելի էր այս առատիւ Հայ ազգին հանրութեան վերայ ունեցած սիրոյն ատոհանը, ուստի յայնժամ ծանուցանելով ամեն կողմ այս շնորհին մեծութիւնը, յատուկ հեռագրովք հրամայեցաք Եկեղեցեաց մէջ աղօթքներ առ Աստուած, վասն բարեբաստիկ կենդանութեան մեր ամենասիրելի Վեհապետին, և անմոռաց յիշմամբ երախտագէտ մնալ առաջի մեծութեան կայսերական բարձր շնորհին։

Յետ այսպիսի ծանրակշիռ իրողութեան, սիրելի որդեակք իմ ի Քրիստոս, տարակոյս չկայ թէ արժան էր խրատուիլ զգաստ և արթուն գտնուիլ յանկիման որ և է անարժան թելադրութեանց, որ ազգին պատուոյն և հաստատեալ շահերուն կոպտանան, և բացարձակապէս հրաժարիլ այնպիսի անվայել գործերէ։ սակայն ցաւով սրտի կը լսուի որ մի քանի անձինք դարձեալ նոյն վարմանց մէջ գտնուիլ կը յանդգնին, չեմ կրնար ըմբռնել թէ այդպիսիք ի՞նչպէս չեն զգար յանդգնութեան ծանրութիւնը, որով ոչ միայն զբարկութիւն Աստուծոյ և զդատա...ան կը հրաւիրեն իրենց վրայ անոտատելով աստուածային յայտնի պատուիրանաց, որ կը հրամայեն հաւատարմութիւն անկեղծ և հպատակութիւն կատարեալ առաջի մարմնաւոր իշխանութեան, այլ և ազգին հանրութեան արդար սրբամբութիւնը, որ սկզբամբ հաւատարմութեան պարտուց կատարման մէջ կը փնտռէ իւր ազգային խաղաղութիւնը և անդորրութիւնը, և ոչ թէ անարժան և անհեռեւական այնպիսի վարմանց մէջ որ ազգովին զրաղմունք և որսի ցաւ լինելէ և իրենց վրայ յայտնի բարկութիւն աստուածային և խստութիւն օրինաւոր իշխանութեան հրաւիրելէ զատ ուրիշ բնաւ հետեւանք չունի։ Մինչեւ ցե՞րբ, սիրելիք, մինչեւ ե՞րբ այս յանդգնութիւն, մինչեւ ցե՞րբ իրենցմով պիտի զբաղի Պատրիարքարանս, փոխանակ ներքին բարեկարգութեան և կրթական յառաջադիմութեան կարեւոր խնդրովք զբաղելու։ Ընդէ՞ր չեն յիշեր Սուրբ առաքելոյն յայտնի պատուիրանը որ կըսէ. «Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ է, ի հնազանդութեան կացէ, քանզի ոչ ուստեք է իշխանութիւն, եթէ ոչ յԱստուծոյ, և որք են՝ յԱստուծոյ կարգեալ են։ Այսուհետեւ որ հակառակ կայ իշխանութեան, Աստուծոյ հրամանին հակառակ կայ, և որք հակառակն կան՝ անձանց դատաստանս ընդունին... զի Աստուծոյ պաշտօնեայէ քեզ ի բարիս... զի ոչ եթէ վայրապար ածեալ է սուսեր ընդ մէջ, Աստուծոյ ողորմաւոր է վրէժխնդիր ի բարկութիւն այնմ, որ զչարն գործիցէ։ Վասն որոյ հարկ է հնազանդիլ՝ ոչ միայն վասն բարեկարգութեանն, այլ և վասն խղճի մտացն» Հռոմ. ԺԳ. 1—6։ Առաքելական այս պատուիրանը, մտածեցէք սիրելիք, թէ ինչ ծանրակշիռ ոստառնալից ձեւով կը բացատրուի, իշխանութեան անհնազանդը, կըսէ Ս. առաքեալը, ուղղակի Աստուծոյ անհնազանդ և հեռեւապէս պատժոյ արժանի է, հարկ է հնազանդիլ և հպատակիլ իշխանութեան՝ ոչ միայն վասնզի կրնայ պատժել արդարապէս, այլ և որպէս անկեղծ և կատարեալ հաւատութեամբ. — «ոչ միայն վասն բարկութեան այլ և վասն խղճի մտացն», յայտնի ուրեմն թէ տարբերական այսպիսի պատուիրանի և ազգին իսկական օգտին հակառակ անվայել վարմունքներ բացարձակապէս դատապարտելի են։

Բայց ցաւալի է, որ այս յայտնի ճշմարտութեանց և ազգին յայտնի շահուց հակառակ դուրսերն ոմանք բացէն այլ և այլ թերթեր և յօդուածներ կը հրատարակեն և կաշխատին ներսէն իրենց անձնական շահուն գործիքներ ճարել, որով կարգ մը անխոհեմներ միամտաբար խաբուելով կը մղուին գործակցիլ այնպիսեաց, որ ազգին համար աշխատիլ կը ձեւանան այլ իրականը բոլորովին ընդհակառակն է։ Եթէ այսպիսի անխոհեմութեան թիւն և օրինակը չատնայ, տարակոյս չկայ որ ազգը պիտի տուժէ, յայնժամ փորձով պիտի տեսնենք վիճակներս և պիտի զարմանանք այն դարուն առաքինութեան վրայ՝ յորում մեր հայրերն ի հնումն ազգին և Եկեղեցւոյ պահպանման համար հարկ եղած խոհեմութիւնն և իմաստութիւնը ունեցան, և ընդհակառակն պիտի ամաչեմք այս դարուս լուսաւորութեան վրայ՝ յորում լուսաւոր մտօք և բազմաճիւղ դիտութեանց արդիւնքովք պիտի կորսնցնեմք նախկին ժամանակաց մէջ մեր հայրերուն շահածները։

Սասյդ է որ մի քանի անխելահասներու գործը ընդհանուր ազգին անմեղութեան համբաւը խնդրոյ տակ չկրնար դնել, և մեր Օգոստ. Վեհապետին հանրութեան վրայ ունեցած վստահութեան և համակրանաց աստիճանը մասնաւոր մարդոց երեսէն բնաւ չի պակսիր, բայց սակայն այս աղ ատոյդ է որ պարզ և միամիտ հաստատակութեան առջեւ վտանգին ծուցակը միշտ լարուած մնալով հետզհետէ գայթակղութիւն և գլրմունք կը յաճախեն, բազումք դատապարտուց կը ֆնասուին, ազգային վարչութեան գործելոյ շրջանակը կը նեղնայ, ընդհանրական խնդիրները երեսի վրայ մնալով, մասնաւորներով զբաղեալ կը պաշարուին, ի մի բան՝ թէեւ յանցաւորը մարդիկ ոմանք կըլլան, բայց նոցա յանցանաց և սխալանաց հետեւանքը ազգին յառաջադիմական ընթացից վրայ ծանրապէս կազդէ։

Ուստի կաղաչեմ սիրոմբ Յիսուսի Քրիստոսի, և կը յորդորեմ զամենեսեան, որ զգոյշ կենան և զմիմեանս զգուշացնեն։ Առաջնորդաց վրայ պարաք կը դնեմ որ խրատեն և զգուշացնեն իրենց հօտն, քահանայից՝ որ խրատեն իրենց ժողովուրդն, ծնողաց՝ որ հսկեն իրենց զաւակաց ընթացքին վրայ, և առհասարակ բոլոր ժողովրդեան կը պատուիրեմ որ մեր այս հայրական խրատուց ծանրակշռութիւնն ըմբռնեն և զգուշանան։ Կը պատուիրեմ, այո, ինչպէս երբեմն Ս. առաքեալն Պօղոս Թեսաղոնիկեցի հաւատացելոց պատուիրեց յսանէն «Լսեմ զոմանց ի ձէնջ թէ ստահակութեամբ գնան, գործ ինչ ոչ գործեն, այլ յուլացեալք հետաքրքիր շրջին.... եթէ ոք ոչ հնազանդ եսցի բանիս մերոյ թղթովդ այդուիկ՝ դուք նշանակեսջիք զնա, և մի խառնակիջիք ընդ նմա, զի պատկառեսցի», Բ. Թես. 3. 11. 14։

Ս. առաքելոյն այս խօսքին համեմատ կը պատուիրեմ, սիրելիք, որ այսպիսի ստահակներէ զգուշանաք, և զգուշացնէք, և եթէ չեն գգուշանար, դուք մի՛ հետեւիք իրենց, հեռացէք և մի՛ գործակցիք, մի խառնակիջիք ընդ նոսա, կը պատուիրեմ որ հպատակութեան ու հաւատարմութեան պարտուց կարգի և կանոնի հակառակ վարմանց մէջ երբէք չը գտնուիք. այլ դրական ու իրական կեանքի պարկեշտ ոգեմանելով աստուածապաշտութեամբ, բարեկրթութեամբ և ամենայն քրիստոնէական առաքինութեամբ, ձեր միտքը, սիրտը և հոգին զարդարէք։

Խաղաղութեանց պարգեւողն Քրիստոս տայէ ձեզ խաղաղութիւն յամենայն ժամ և յամենայն իրս։

Ողջ լերուք

(Կնիք Ս. Պատրիարք Հօր)

Տուեալ ի Պատրիարքարանի Կ. Պոլսոյ, յեօթն ամսեանն Նոյեմբերի 30ամի շնորհաց 1891 և Հայոց ՌՃԽ թիւ 155

Ս. ԲԱՐԹՈՒՂԻՄԷՈՍԻ ԿԱՃԱՌ։

Ս. Բարթուղիմէոսի Կաճառն որ նոր կազմակերպուած է ի թիւ 209 արեւելեան 42րդ փողոց իւր տեսակին մէջ ամենալաւն է։ Իւր անդամները իրաւունք ունին մեծ եւ ընտիր գրադարանի մը, ամենալաւ լրագրաց և հանդիսից և լաւ լուացարանի մը (կամ բաղնեաց) գործածութեան։ Նաեւ վայելելու՝ կիսամսեայ բանախօսութիւններ նուագահանդէսներ և նման երեկոյթներ։

Մտից դիմեն է երեք ռօլար, և տարեկան տուրքն է երեք ռօլար, քառորդ ամսեայ կանխիկ վճարելի։ Դասախարակութեան զանազան ճիւղերու համար երեկոյեան դասախօսութիւններ ընդ հուպ պիտի հաստատուին, առանց բացառիկ վճարման։

Կայ նաեւ ընտիր մարմնամարզարան մը որու համար անդամք հինգ ռօլար աւելի կը վճարեն, վայելելով նաեւ ճարտար մարգիչի մը ծառայութիւնն։ — Ծան.

ԱՐԹՈՒՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ ՄԸ։

Վերջերս հետաքրքրական փորձ մը եղած է ոսպառնալիօք պրամ կորզելու Ուսթերի Առաքելեան եղբայրներէն, որք աշխատաւորաց զգեստուց գործարան մը ունին անդը։ Քիչ ժամանակ առաջ Առաքելեան պրարց զանուած չէնքին վերնայարկն հրդեհ պատահած էր և անցեալ օր Հէնրի Հ. Պօնարարդ անուն անձ մը սոյն գործատունը ներկայանալով կըսէ թէ ինք վերահասու եղած է այնպիսի իրողութեանց որոյ կրնայ ապացուցանել թէ՝ հրդեհին պատճառն հրձիգութիւն էր և կոպառնայ ապահովագրական ընկերութեան հայրդել իւր գիտցածն եթէ իրեն 500 ռօլարի գումար մը չի տրուի։

Պ. Առաքելեան իւր անհաճոյացելուէն կը խնդրէ որ կէս օրէն վերջ ժամը չորսին նորէն գայ որպէսզի այդ խնդրոյն վրայ խօսակցին, որուն Պօնարարդ կը հաւանի։

Անոր մեկնելէն վերջ Պ. Առաքելեան ապրին անդին վազվռտելով քանի մը Անգլիագէտ Հայեր կը բերէ իւր խանութն և զանոնք պահարաններու մէջ, սեղաններու տակ և զանազան անկիւններու մէջ կը պահուցնէ։

Ժամը չորսը կը հասնի, ընդ նմին և Պ. Հենրի Հ. Պօնարարդ։ Պ. Առաքելեան զայն կընդունի արեւելեան հիւրասիրութեամբ։ Պօնարարդ իւր առաւօտեան պատմութիւնն կը կրկնէ, աւելցնելով սա սպառնալիքն ալ որ եթէ 500 ռօլարի գումարն չընդունի ապահովական ընկերութեան պիտի ըսէ թէ Առաքելեան իրեն խոստովանած է չէնքը դիտմամբ կրակի տուած ըլլալն։

Պ. Առաքելեան հանդարտութեամբ Պօնարարդի սահնախօսութեան միտ կը դնէ, և երբ նա կը վերջացնէ իւրխօսքն, նշան մը կուտայ և դուրս կը ցատկեն իւր ծածկեալ հայազգիներն։

Պօնարարդի պախարակութիւնը կատարեալ էր։ Պ. Առաքելեան զայն կը բռնէ, միշտեռ ուրիշ մը ոստիկան մը բերելով, Պ. Առաքելեանի գանգատանայ վրայ Պօնարարդ կը ձերբակալուի։

Պօնարարդ ըսած է թէ ինք Նիու Եօրքէն եկած է և թէ ժամանակաւ Ուսթերը կը բնակէր և Ուօլպերն էնտ Մօէնի գործարանը կաշխատէր։

—o—

Երեքշաբթի օրը Մր. Կլատսթընի ծննդեան ութսուն և երկրորդ տարեդարձն էր։ Բազմաթիւ շնորհակալութեան հեռագրեր իրեն ղրկուած են։

—o—

Քաղաքիս տնտեսական ժողովն յառաջիկայ տարի այս քաղաքիս մէջ, ձրի դասատարակութեան ծախսելու համար $ 4448,385 յատկացուց, աշխարհի և ոչ մի ուրիշ քաղքի բընակիչք այսքան կը ծախսեն ձրի ղպրոցներու համար։

Զիդակօի քաղաքացիք հինգ միլիոն ռօլարէն աւելի հաւաքած են Գոլօմպեան աշխարհահանդէսին համար, հինգ միլիոն ռօլար ալ անոնցմէ խնդրելու համար։ Յուսալի է որ ընդունին զայն։ Պատասխանուած ծրագրերը խիստ ճոխ են այլ ոչ շռայլ, եւ ատոնց համեմատ սոյն աշխարհահանդէսը մինչեւ յարդ եղած մարդկային յառաջադիմութեան ցուցահանդէսներուն ամենէն գերազանցն պիտի ըլլայ։

Անցեալ Հինգշաբթի գիշեր քաղաքէս դէպի Սէյնթ Լուի մեկնող ճեպնթաց կառախումբը առաջ գըտնուող մի կառախմբի բաղխելով, անոր եռեւ գտնուող ննջակառքն խրատակեց, ինչպէս նաեւ ճեպընթացին սեղաշարժն ալ պայթելով բեկորներուն և կիզիչ շոգիին մէջ ատն եւ մէկ անձինք իրենց կեանքը կորուսին և շատեր վիրաւորուեցան։ Մեռնողներէն շատերը իրենց տուները կը վերադառնային յաջորդ օրուան ծննդեան ռօնը իրենց ընտանեաց հետ անցուելու համար։

—o—

Դեկտ. 13ին Նիու Եօրքէն դէպի Լիվրբուլ մեկնող 'Ապիսինիա' շոգենաւն որ մեծաւ մասամբ բամպակ բեռցած էր և յիսունի չափ ճամբորդներ ու ութսուն նաւաստիներ կը առնէր, ճամբան իւր մթերանոցին մէջ հրդեհ ծագելով անկարելի կըլլայ առաջքն առնուլ, բարեբաղդաբար 'Սրրի' անուն շոգենաւն օգնութեան հասնելով բոլոր ճամբորդներն ու նաւաստիները հոն կը փոխադրեն, որմէ քիչ ետքը այրող նաւն ալ կընկղմի։ Ամենայն գոյք և ապրանք կորսուած են։

—o—

Լօրէնսի մէջ կեղծ հինգ ռօլարոնոց թղթեր երեւան ելած են, ինչպէս նաեւ արծաթ և այլ կեղծ դրամներ։ Կոգուշացնենք մեր ազգակիցներն սոյն նենգութեան զոհ երթալէ։

—o—

Վիէննա, Դեկտ. 26. — Վարչական կը յայտարարեն թէ պաշտօնական հրամաններ հանուած են Վօսիսլավի և Պոսքիի պապական եկեղեցիները գոցելու համար, և թէ ուրիշ քաղաքներ ալ նոյն հրամանն պիտի ընդունին ընդ հուպ։ Կըսուի թէ այս միջոցն ձեռք առնուած է Զարին բացարձակ հրամանաւն, որ առաւել քան երբէք մտադիր է, օրդ օրաբ եկեղեցւոյն համաձայն չեղող բոլոր ազանդներն ի բաց վանել։

—o—

Թէհրան, Դեկտ. 26. — Կրօնաւորք դեռ կը յարատեւեն ծխախոտի գործածութիւնն արգիլելու մէջ և ժողովուրդն անոնց կը հետեւին անպայման։

Խնդրոյն վտանգաւոր մի կողմն Քրիստոնէից դէմ բռնուած թշնամական դիրքն է։ Քաղաքին պատերը յայտարարութիւններ բաքցուած են ուր Մուսիւլմանները կը հրաւիրեն իրենց այժերը միացնելու և Քրիստոնեայները բնաջինջ ընելու համար։

ԼՈՒԹԵԱՆ ՊԵՏՆ

(Շարունակութիւն տե՛ս թիւ 24)։

Հօրեղբօրս կամքին համեմատ, զոր Բէյլի գիտցուցած էր, իւր մահուան հետեւեալ օրը զինքը թաղեցին ճիշդ այն օրուէն պարտէզին մէջ ուր անցուցած էր իւր կենաց վերջին օրերը։ Յուղարկաւորութեան արարողութիւնն կարելի եղածին չափ պարզ եղաւ, այնպէս որ ամէն ոք դուրս ձգուած էին բաց ի այն պաշտօնեաներէն՝ որոց ներկայութիւնն բոլորովին անհրաժեշտ էր։ Անգլիոյ Եկեղեցւոյ քարոզիչ մը ննջեցեալի աղօթքն կարդաց մարմինը գերեզման տարուելէն առաջ։ Երբ ամէն բան լմնցած էր և մեծ դռները մեր առանձնութեան վրայէն վերսին գոցած էին, Բէյլ ըսաւ ինձ։

«Այժմ պէտք է որ աւելի խօսիմ քեզ հետ, եթէ թէյլ կուտաս։ Հայրս ըսաւ որ իւր երթալէն ետքը պտտինձ պիտի օգնես»։

«Զինքը վերսին տեսնել կը յուսա՞ս հարցուցի»։

Վայրկենի մը ամենալուրջ մտածութենէ վերջը ըսաւ.—

«Այո՛, զինքն վերսին պիտի տեսնեմ — երբոր մեռնիմ. այն ատեն պիտի տեսնեմ զինքն։ Նա այն Մեծ Հօր գնաց որ կեանք կուտայ, և որ յետս կառնու»։

Տեսայ որ Բէյլ որչափ որ մարդկան միջեւ գտնուած ազանդաց և վարդապետութեանց անտեղեակ բայց և այնպէս ի սրտէ կրօնասէր էր, և իւր պարզ հաւատքը ամենահաստատուն հիման վրայ կանգնուած էր։ Ցայտնի էր որ մարդուն և նորա Արարչին միջեւ եղած յարաբերութիւնն իւր մտածութեան առարկայ եղած էր իւր հօրմէն անջատուելուն ցաւն զգալէն ի վեր. բայց այնուհետեւ այդ նիւթին վերայ ալ եւս չէր խօսէր միայն թէ երբ պատահմամբ մեր խօսքն անդ տարուէր։

Հօրեղբօրս մահուան յաջորդող շաբաթներուն մէջ Բէյլ իւր ժամանակն իւր արուեստարանին մէջ կանցնէր մի քանի անուարտ պատկերաց վրայ աշխատելով, մինչդեռ ես մեզ սպասող նոր կենաց համար կը պատրաստուէի։ Ըստ իմ տիպողական խնդրանաց աւարտեց այն գլուխը որու Հէսթէր Զաֆինի ունեցած նմանութիւնը գիս այնչափ հիացուցած էր՝ այն գիշերն երբ առաջին անգամ տեսայ զայն, և ինքն սովորականէն աւելի շահեկանութեամբ պերճացուց իւր վրձինն այդ արգասիքը։

Հօրեղբօրս հարստութիւնը ըստ իւր կտակին մէջ յիշուածին $ 250 հազարի մօտ էր. դորա մեծագոյն մասը — և յիրաւի տունէն և գեղիներէն ի զատ ամէն բան պատ-

բասա գրամ էր, որ կը ներկայացուցէր կասկին հետ ընկերացած պահեստի վկայագրերով և Միացեալ Նահանգաց արժէթղթերով։ Ինձ համար բաւական մաս մը կասկուած էր, և նաեւ զիս իւր կասկին կասարող յատկացուցած էր։ Ես ալ որոշեցի որ երբէք իմ անձնականիս չգործածեմ ի բաց առեալ երբ Բէյլէլը մեռնի։ Իւր միակ ծառային տարեկան գեղեցիկ գումար մը յատկացուցած էր։ և մեռցեալը Բէյլէլին թաղուած էր։

(Շարունակելի)։

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒ։

Այս դասերն տիպուած եմք առժամապէս դպրեցուցանել, զայն խմբագրող և չարսպին անձնական տկարութեան պատճառաւ։

ՊԷԱԹԻԻ ԴԱՇՆԱԿԵՐ ԵՒ ԵՐԳԷՕՆԵՐ։

Վսեմ. Դանիէլ Ֆ. Պէաթի, դաշնակաց և երգէօնից մեծանուն գործարանատէրը, այժմ առաւել քան երբէք, դաշնակներ և երգէօններ կը շինէ ու կը ղրկէ։ 1870ին Պ. Պէաթի, վառվռուն պատանի մը, իւր տունեն հեռացաւ առանց սենթ մը ունենալու, և իւր անընկճելի կամքովը այնչափ առաջացաւ որ մինչեւ հիմայ գրեթէ 100,009 Պէաթիի դաշնակներէն և երգէօններէն ծախուած է 1870էն ի վեր։ Կարծես ոչ մի բան կրնայ դինքը վհատեցնել, այնպիսի խոշնդոտներ որ կրնային որ եւ է սովորական մարդ յաւէտ կործանել, նա իբր ծանուցում գործածելով տակէն ելած է աւելի փայլուն քան զառաջինն։ Իւր նուագարաններն, ինչպէս ամենուն յայտնի է, շատ ժողովրդական են և աշխարհի ամեն կողմերը կը գտնուին։ Կը տեղեկանամք թէ նա մտադիր է յառաջիկայ տասը տարիներուն մէջ իւր շինուածներէն 200 հազար հատ եւս ծախել, որ ընել կելլայ $ 20,000,000ի գործ մը, իւրաքանչիւրը իրարու վրայ $ 100էն հաշուելով։ Արդէն իւր տեսակին մէջ եղածներուն ամենէն մեծ գործն է Գրէ առ Daniel F. Beatty, Washington, N. J. գաթալոկի ու գնոց համար։— Ծան.

ՖԼՕՏԻՆ ԵՒ ԹՐԷՅԳԲԵՐԳ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՒՍ,
411 Մէյն Փողոց.
Ուսթըր, Մաս.
Առաջին կարգի լուսանկարներ չափաւոր գներով։
FLODIN & THAYBERG,
411 Main St.,
WORCESTER MASS

ԱԶԴ
ՖԻՄԻԼԷՆՔ ԵՒ ԴԵՂՕՐԵԱՑՔ
Գնելու տեղն է
ՖԵՐՊԱՆՔԻՄԻ ՏԻՊԱՐ ԴԵՂԱՐԱՆԸ
Թիւ 10 Ֆրանկլ Փողոց,
Ուսթըր, Մաս.
Ճօրճ Լ. Ֆերպանքս, Սեպհական։
FAIRBANKS' MODEL DRUG STORE
No. 10 Front St.,
WORCESTER, MASS

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆ "ԱՐՄԷՆԻԱ"
ՆԻՈՒ ԵՕՐՔ ԳԼԽԱՐԿԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
14 Ֆրանկլ Փողոց, Մէյն Փողոցի մօտ,
ՈՒՍԹԸՐ, ՄԱՍ.
Սամենալաւ գլխարկք ամենարժան գներով։ Մասնաւոր ուշադրութիւն կը տրուի Հայ յաճախորդաց։

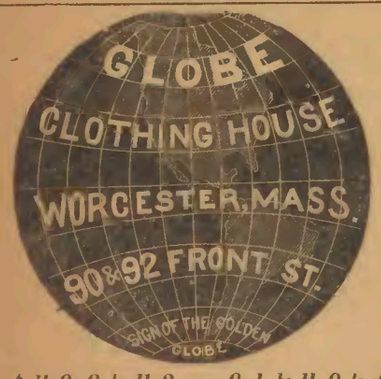

ՀԱԳՈՒՍՏ, ԳԼԽԱՐԿՔ
ԵՒ ԱՐԱՆՑ ՊԻՏՈՅՔ
Որ և է ժամանակ երբ կարծէք թէ քաղաքիս մէջ գտնուած ուրիշ որ և է տեղէ աւելի ընտիր և վասահելի հագուստ չ'ստացաք, ձեր դրամը կը վերադարձնեմք։ Այս երաշխաւորութենէն զատ երկար պատմութիւն մը չ'ունիմք ընելու մեր յաճախորդաց։
ԿԼՕՊ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
90 և 92 Ֆրանկլ Փողոց,
ՈՒՍԹԸՐ, ՄԱՍ.
Պէաթիի Դաշնակները ամենուրէք կը գործածուին։ Գաթալոկի համար գրել առ Daniel F. Beatty, Washington New Jersey.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ԱԶԴ
Եկեղեցական եւ գթութեան գործերու վերաբերեալ Հայերէն լեզուաւ ծանուցմունք, որք երկու մատնաչափէ աւելի տեղ չեն բռներ, թերթիս մէջ ձրի պիտի հրատարակուին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
ՈՒՂՂԱՓԱՌ ՍԲ. ԵԿԵՂԵՑԻ
St. Chrysostom's Chapel,
[Trinity Parish,]
Corner 39th Street and 7.h Avenue.
Ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցուի որ առաւօտեան ժամերգութիւն կը կատարուի ի վերոյիշեալ Մատրան, ամէն Կիւրակէ ժամը 1·30ին յետ միջաւուր։
Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան,
Մ. Գ. ԱԹԱՐԵԱՆ, Փ Մ ԱՅՎԱՏ,
Քարտուղար։ Առենապետ։

ՍՈՒՐԲ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻ
Ի ՆԻՈՒ ԵՕՐՔ,
ՌՆԹ՚ացող,
ՀՐԱՆՏ ՄԵՍՐՈՊ ՔԻՐԷՋՃԵԱՆ։
Յառաջիկայ Կիւրակէ, ի ժամ 2,30 յետ միջաւուր, ի Կրկէս Մատրան (Պրոտուէյ և Տասներորդ փողոց) կրօնական Պաշտամունք պիտի կատարուի Հայ լեզուաւ, ըստ դրութեան Անգլիական Եկեղեցւոյն։
Յարգանօք կը հրաւիրուին ամէն Հայք ներկայ գտնուիլ և մասնակցիլ սոյն Պաշտաման։
ՆԵՒՏՈՆ ՄԵՍՐՈՊ ՊՈՅՃԵԱՆ
Քարտուղար։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
ՍՈՒՐԲ ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍԻ ԵԿԵՂԵՑԻ
42ՐԴ փողոց Արեւելեան, Թիւ 209։
Քահանայ,
ԱԲՐԱՀԱՄ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ։
Դասախօսութիւն ժամը 3ին,
Կրօնական Պաշտամունք ժամը 4ին,
Կիւրակէ օրեր, յետ միջաւուր։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ԱԶԴ։
Տր. Ժան Էլիսի գրած 'Տարակոյս և Լուսաւորութիւն' (Doute et Revelation) անուն Գաղղ. լեզուաւ նոր հրատարակութիւնը, ձրիապէս պիտի ղրկուի, բոլոր ուղի տուրքէ ազատ, այն ամէն քարոզչաց և աստուածաբանական ուսանողաց որոնք զայն ուսնենալու փափաքը կը յայտնեն, ղրկելով իրենց հասցէն առ
Monsieur Adolphe Roeder, editeur,
Vineland, N. J.
Etats-Unis d'Amerique.

ՏՊԱՐԱՆ
ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ
72 Իունիվերսիթի Բլէյս,
ՆԻՈՒ ԵՕՐՔ։
Սոյն ապարանի մէջ կը տպագրուին Հայերէն և Անգլիերէն լեզուներով ամեն տեսակ գործեր. ինչպէս են՝ գրեանք, տետրակներ, չրջաբերականք, առևտրական ցուցակներ, նամակի թղթեր, պահարաններ, այցետոմսեր, առևտրական տոմսեր, ընկերութեանց կանոնագրութիւններ։ Ամեն յաճախորդաց կատարեալ գոհունակութիւն կ'երաշխաւորուի։ Փորձեցէ՛ք մեզ անգամ մը։
THE ARARADIAN PRINT,
No 72 University Place,
New York.

ԳՐԻԳՈՐ ԷՔԻԶԵԱՆ
Թարգման-Առաջնորդ ճամբորդների։
Կը գտնուի Պոլսոյ փողոց։
Մարսէյլ հանդիպող Հայն արեւելցի ուրիշ ուղեւորներ որոնք քաղաքին և Ֆրանսերէն լեզուին անծանօթ են, մեծ դիւրութիւններ կրնան գտնել իրեն դիմելով։
Թղթակցութեան հասցէն՝
Gregoire Ekizian,
53 Rue de la Republique,
Marseille, France.

Պէաթիի Երգէօնները ամենալաւներն են։ Գաթալոկի համար գրել առ Daniel F. Beatty, Washington, N. J.

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԿԵՆՍԱԿԱՆ
ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ։
Հաստատեալ 1871։
Վիգթըր Պ. Հօլ, հաստատող։
Վիգթըր Պ. Հօլ կուսուցանէ տարբեր ուսելեաց մասայ վերայ ունեցած արդիւնքը և կը կարողացնէ բարոյական ընտիր կերպարներ գործածելով։
Ամեն անոնք որ մէկէ աւելի լեզուաց մէջ չահեկան են, այս վարժարանին միանալու են։
Առէ՛ք կենսարանութիւն (Vitanomy) տետրակը 5 սենթ։ — Անգլօ-Ամերիկեան լեզուաւ տպագրեալ։
Քարտուղարին գրասենեակն է, 1245 Wood st., Philadelphia, Pa.

Մ. Ս. Թ. ՆԱՀԻԿԵԱՆ,
ՈՒՍԹԸՐ, --- ՄԱՍ.
Ամենէն արժան գներով Փոխ-Գրեր կը տրուին Թուրքիոյ այլեւայլ մասանց վրայ և Եւրոպիոյ ամէն կողմերը ապահովեալ դրամատանց միջոցաւ։ Ութն տարուան փորձառութիւն։ Կեդրոնատեղիք ի Քարբերդ և ի Կոստանդնուպոլիս։ Կը վաճառուին նաև չոգենաւի տոմսակներ Եւրոպիոյ այլեւայլ մասանց վրայ և Թուրքիոյ բոլոր նաւահանգիստներէն Թրիէսթէ ի ճամբով մինչ ի Նիու Եօրք, խիստ արժան գներով։ Մասնաւոր ուշադրութիւն կը տրուի ամէն թղթակցութեանց։
M. S. T. NAHIGIAN,
WORCESTER, MASS.

JOHN A. PHILLIPS & Co.,
No. 4 Dean St.,
Providence, R. I.
ԱՌ ԳՈՐԾԱՒՈՐՍ։---
Արժան գնով լաւ կոշիկ մը գնելու տեղն է
ՃՕՆ Ա. ՖԻԼԻՓՍ ԵՒ ԸՆԿ.,
Թիւ 4 Տին Փողոց,
Բրովիտէնս, Ռ. Ա.
Տեղեկութիւն կրնայ առնուիլ դիմելով նաև առ Ս. Ա. Սամուր,
Թիւ 107 Ֆէտերալ Փողոց։

If YOU WISH
TO Advertise
Anything
Anywhere
AT Any time
WRITE TO
GEO. P. ROWELL & Co.
No. 10 Spruce Street.
NEW YORK.

ԶԲԱՂՄԱՆ ԳՐԱՄԵՆԵԱԿ
Ի գիտութիւն արդոյ հասարակութեան կը ծանուցուի որ զբաղման գրասենեակ մը բացուած է Թիւ 72 University Place, երկրորդ յարկ, ուր անգործ ազգայնոց զբաղմունք կը գտնուին հաճեսա պայմաններով։
Դիմելու ժամն է 9էն մինչև 10 առաւօտեան, բացի Շաբաթ օրերէն։

Mrs. Winslow's
Soothing Syrup.
ՏԻԿ. ՈՒԻՆԶԼՕԻ ՈՂՈՔԻՉ ՕՇԱՐԱԿԸ։
Յիսուն տարիներէ աւելի է որ Տիկին Ուինզլօի Ողոքիչ Օշարակը միլիոնաւոր մայրերէ կը գործածուի իրենց զաւակաց ակռայ հանելու ժամանակ։ Գիշերները կը խանգարուիք և հանգստութիւնդ կը վրդովուի ակռայ հանելու ցաւէ հիւանդ, տառապող և լացող զաւակէ մը։ Եթէ այդպէս է, անմիջապէս Ակռայ Հանող Մանկանց համար «Տիկին Ուինզլօի Ողոքիչ Օշարակ»էն շիշ մը առէք։ Սարա արժէքը անհամար է։ Խեղճ պըզտիկ տառապեալին անմիջապէս դարման մը պիտի ըլլայ։ Մայրե՛ր, ասոր վրայ կրնաք ապաւինիլ։ ընաւսխալ չի կայ։ Կը բժշկէ Փորլուծութիւն, կը կանոնաւորէ Սաստիկը և Աղիքները, կը բժշկէ Աղեաց Խիթը, կը կակղցնէ Լինտերը, կը նուազեցնէ բորբոքումն, և ամբողջ կազմուածքը կը կազդուրէ և կը զօրացուցնէ։ Ակռայ հանող մանկանց համար «Տիկին Ուինզլօի Ողոքիչ Օշարակը, ճաշակի հաճելի, և Միացեալ Նահանգաց մէջ ամէնէն հին և ամենալաւ բժշկուհի և մնուցիչներէն մէկուն դեղագիրն է, և կը ծախուի աշխարհիս ամէն դեղագործներու քով։ Իւրաքանչիւր շիշի գինն է քսան և հինգ սենթ։ Ուզեցէք միայն,
"Mrs. Winslow's Soothing Syrup."

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՄԵԾԱԴԻՐ ՊԱՏԿԵՐ
Վ. Ա. Ր Դ. Ա. Ն. Ա. Ն Ց
ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Սրբոց Վարդանանց առ Ցղմուա գետով մղած պատերազմին մի լուսանկար պատկերն է սա ի Վիէննա լուսանկար Պր. Ն. Պ. Ալանեանի արուեստարանէն ի լոյս ընծայուած։ Մեծութիւնն է 24×30 մատնաչափ։
Բազմաչխատ Հայ արուեստագէտի մը սոյն ճաշակաւոր և հիանալի գործն որ միակ է իւր տեսակին մէջ, Ամերիկեան ազգայնոց ուշադրութեանն կը յանձնարարեմք։
Ամենայարմար առարկայ մը է որ և է տան (home) դահլիճին մէջ կախելու։
Տեսնել ուզողք, կրնան դիմել Արարատի խմբագրատունը։
Սոյն պատկերներէն միայն սահմանեալ թիւ մը կը գտնուի խմբագրութեանս քով, որք Միացեալ Նահանգաց մէջ գտնուած միակ օրինակներն են։
Գինն է 30 ֆրանգ, կամ 6 տօլար։ փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է։
Կը հրաւիրեմք գեղարուստի ճաշակ ունեցող և Ազգային փառաց նախանձախնդիր Ազգայինս քննել Հայ արուեստագէտի մը սոյն նշանաւոր գործն։

Ի նպաստ Հ. Ե. Թ. Մխիթեան կը ծախուին, Բաֆֆիի սոյն պատկերի խոշորագիրը տասն և մէկ ու կէս ինչ երկայն, և ութը ու կէս ինչ լայն։ Միայն տասը սենթ։
Գումգափուի զէպքի հերոսներու պատկերները, Ցարութիւն Զանգուլեան և Կէմ Ալմազ Մանուկ, զոյգը 5 սենթի։
Գնել փափաքողները պէտք են դիմել Մխիթեանս թանգարանապետին կամ նորա գործակալաց. և կամ ԱՐԱՐԱՏ լրագրի խմբագրատանը։ (Փոստի ծախքը մեր վրայ է։)
Պ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ
Թանգարանապետ։
No. 779 2nd Ave. New York City.

ԸՆՏԻՐ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔ
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՅԱՒԵԼԵԱԼ ԵՒ ՃՈԽԱՑԵԱԼ ԵՒ ՁԱՐԴԱՐԵԱԼ ԸՆՏԻՐՊԱՏԿԵՐՕՔ։
—o—
Գրքոյկս կը բաղկանայ 16 մեծադիր թերթերէ, տպագրութիւնը նոր ճաշոյլ տառերով և ընտիր թղթի վրայ է. 27 նոր, գեղեցիկ և նուրբ փորագրութեամբ պատկերներ՝ կը զարդարեն գրքուկիս էջերը, որք կը յիշեցնեն և կը զարթուցանեն Հայ մանկտւոյ սրտից և երակաց մէջ ազգութեան ոգին և եռանդը, և կը յորդորեն զիրենք նմանիլ իրենց Հարց։
Բաժանորդութեան գինն է 4 ֆր. (80 սենթ՝) կանխիկ վճարելի. արդուած թերթերն առանձին առանձին կ'ուղարկուին իւրաքանչիւր բաժանորդաց։ Այն անձինք՝ որք 12 օրինակէ աւելի կառնուն մի անգամով, և կամ Դպրոցներ՝ որք կուզեն իրենց համար զանազան օրինակք՝ նոցա յատուկ և գեղի զեղչ կը շնորհուի։ Բաժանորդութեան գրուիլ ցանկացողք դիմեն հետեւեալ հասցէիս
DIRECTION
DE L'IMPRIMERIE ARMENIENNE
VENISE, St. LAZARE.

ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՐԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ
Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
«Հայոց Հայրենասիրական Միութեան հրատարակած այս Վարդապետարանի մէջ համառօտ կերպով բացատրուած է թէ իւրաքանչիւր Հայրենասէր Հայ ի՛նչ փափաքներ պէտք է ունենայ և ի՛նչ պարտքեր ունի կատարելու.
Մէկ անգամէն 50 օրինակ ծախու առնողին կը ղրկուի 5 ֆրանգով։ Հատին գինն է 15 սանթիմ։
Դիմել M. Portoukalian, redacteur du journal ARMENIA, Marseille, France։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՄԱՄԼՈՑ ՏԱԿ
ՆՈՐ
ԵՐԳԱՐԱՆ ԱԶԳԱՑԻՆ
ԿՍՄ
ՔՆԱՐ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ։
Սոյն գրքուկը հաւաքածոյ մի է ամեն ազգային երգերու որք գիտցուած են ի Թուրքիա և 'ի Ռուսաստան, պիտի բաղկանայ երկու հարիւրէ աւելի ութածալ երեսներէ, և պիտի ըլլայ մինչև հիմայ տպուած ազգային երգարաններու ամենէն ընդարձակն, ընտիր թղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ։
Վաղընդ փոյթ ի լոյս պիտի ընծայուի Արարատեան տպարանէն։
Միայն սահմանեալ թուով օրինակներ պիտի տպուին առաջին տպագրութեան համար։ Ստանալ ուզողք պարտին այժմէն իմացնել Լբրագրիս խմբագրութեան։
Իւրաքանչիւր օրինակի գինն է 50 սենթ, կամ 2 ֆր. 50 սանթիմ, (բոլոր թուրքէ ազատ,) կանխիկ վճարելի։
Տասն օրինակ կամ աւելի գնողներու համար հարիւրին տասն զեղչ կելլայ։

ՆՄՈՑՇՆԵՐ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ ԳՐԱՒ
ՈՏԱՆԱՒՈՐՆԵՐԷՆ
Հեղինակին զանազան քաղաքների մէջ և զանազան տպաւորութիւններուն տակ գրած Հայրենասիրական ոտանաւորներու նմոյշների ամփոփում մ'է սոյն տետրակը, որ կը պարունակէ նաև տեղեկութիւններ թէ այդ ոտանաւորներ ի'նչ տպաւորութիւնների տակ ներշնչուելով գրուած են։ Գինն է 15 սանդիմ։
Դիմել M. Portoukalian, redacteur du journal ARMENIA, Marseille, France։

ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆՔ

ԲԱԶՄԱՎԷՊ
Ամսաթերթ
ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ.
Խթ. Տարի.
Տարեկան բաժանորդագինն է 10 Ֆր. (4 Բուբլի.) Հասցէն՝
Redaction de la Revue "Basmavep," St. Lazare, Venise, Italie.

ՄՈՒՐՃ
ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՀԱՍՍԱՐԱԿԱԿԱՆ,
ԳՐԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ
Գ. տարի.
Տարեկան բաժանորդագինն է 10 Բուբլի. Հասցէն՝
Redaction de la Revue "Mourtch," Tiflis, Russie.

ԱՐՄԷՆԻԱ.
Հունգարերէն Ամսաթերթ
ՊԱՏՄԱԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ,
ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ.
Բ. ՏԱՐԻ.
Տարեկան բաժանորդագինն է 10 Ֆր. Հասցէն՝
Szongott Kristoff urnak,
Szamosujvar, Hongrie.

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ
ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ,
ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ.
Ե. ՏԱՐԻ.
Տարեկան բաժանորդագինն է 10 Ֆր. (4 Բուբլի.) Հասցէն՝
Redaction de la Revue "Hantess" VII. Mechitaristengasse 4, Vienne, Autriche.

Ս. Ր Ս. Ք Ս
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՆԴԷՍ
ՎԵՑՍՄՍԵԱՅ.
Տարեկան բաժանորդագինն է 3 Բուբլի. Հասցէն՝
Simeon Goulamiriantz,
Rue Stremianaja. M. No. 1
Log 15, St. Petersbourg, Russie.

THE ARARAT
ADVERTISING RATES.

Inches.	1 Month.	3 Months.	1 Year
1	$ 2.00	$ 5.00	$16.00
2	3.50	8.00	25.00
3	5.00	11.00	35.00
4	6.00	14.00	45,00
5	7.00	17.00	55.00
6	8.00	20,00	65.00
7	9.00	23.00	75.00
8	10.00	26.00	85.00
½ Col.	11.00	29.00	95.00
1 Col.	20.00	55.00	180.00

Per Line (Agate) 15 cents each issue.

☞The above prices are for the first and last pages only. Ten per cent additional for the third page, next to reading matter.

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ
ՆԻՈՒ ԵՕՐՔ։